

Hlavné zmeny v právnej úprave ochrany osobných údajov

podľa Nariadenia EP a R (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „nariadenie“) vo vzťahu k zákonu č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).

1. Právne základy pre spracúvanie osobných údajov

podľa zákona a podľa nariadenia

- článok 6 nariadenia poskytuje primerané **právne základy pre spracúvanie osobných údajov** obdobne ako je § 9 a § 10 zákona;

Novou právnou úpravou ochrany osobných údajov sa zrušia:

- právny základ podľa § 10 ods. 3 písm. d) zákona „priamy marketing v poštovom styku“; pri dodržaní podmienok určených novou právnou úpravou, najmä dodržanie zásady proporcionality s ohľadom na primerané očakávania dotknutých osôb a existencie oprávneného záujmu prevádzkovateľa, je možné priamy marketing považovať za oprávnený záujem;
 - právny základ podľa § 10 ods. 3 písm. e) zákona „ďalšie spracúvanie už zverejnených osobných údajov“; tento právny základ je v rozpore so zásadou zákonnosti, spravodlivosti a transparentnosti a zásadou obmedzenia účelu a kompatibility účelu; pre spracúvanie už zverejnených osobných údajov bude musieť prevádzkovateľ disponovať iným primeraným právnym základom;
 - právny základ podľa § 15 ods. 4 zákona „jednorazový vstup“; prevádzkovateľ bude musieť disponovať iným primeraným právnym základom napríklad čl. 6 ods. 1 písm. c) „zákonná povinnosť“ alebo ods. 1 písm. f) „oprávnené záujmy“;
 - právny základ podľa § 15 ods. 7 zákona „monitorovanie priestorov prístupných verejnosti“; prevádzkovateľ bude musieť disponovať iným primeraným právnym základom napríklad čl. 6 ods. 1 písm. c) „zákonná povinnosť“ alebo ods. 1 písm. f) „oprávnené záujmy“;
- navrhovaným novým zákonom o ochrane osobných údajov budú popri vyššie uvedených aj tieto právne základy
 - § 10 ods. 3 písm. a) v nadväznosti na čl. 85 nariadenia; *Prevádzkovateľ spracúva osobné údaje bez súhlasu dotknutej osoby aj vtedy, ak spracúvanie osobných údajov je nevyhnutné na účely akademické, umelecké, literárne alebo žurnalistické účely. Prevádzkovateľ môže spracúvať osobné údaje na uvedené účely len ak mu to vyplýva z predmetu jeho činnosti; to neplatí, ak spracúvaním osobných údajov na takýto účel prevádzkovateľ porušuje právo dotknutej osoby na ochranu jej osobnosti a súkromia alebo takéto spracúvanie osobných údajov bez súhlasu dotknutej osoby vylučuje osobitný zákon alebo medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná.*
 - § 12 ods. 3 zákona v nadväznosti na čl. 88 nariadenia; *Prevádzkovateľ, ktorý je zamestnávateľom dotknutej osoby, je oprávnený sprístupniť, poskytovať alebo zverejniť jej osobné údaje v rozsahu titul, meno, priezvisko, pracovné, služobné alebo funkčné zaradenie, odborný útvar, miesto výkonu práce, telefónne číslo, faxové číslo alebo elektronická pošta na pracovisko a identifikačné údaje zamestnávateľa, ak je to*

potrebné v súvislosti s plnením pracovných, služobných alebo funkčných povinností dotknutej osoby. Sprístupnenie, poskytovanie alebo zverejnenie osobných údajov nemôže narušiť vážnosť, dôstojnosť a bezpečnosť dotknutej osoby.

- § 13 ods. 2 a § 14 zákona vo vzťahu k čl. 87 nariadenia; *Pri spracúvaní osobných údajov možno využiť na účely určenia fyzickej osoby všeobecne použiteľný identifikátor ustanovený osobitným zákonom len vtedy, ak jeho použitie je nevyhnutné na dosiahnutie daného účelu spracúvania a zároveň dotknutá osoba dala písomný alebo inak hodnoverne preukázateľný súhlas na jeho spracúvanie; súhlas je neplatný, ak jeho poskytnutie vylučuje osobitný zákon, alebo ak spracúvanie je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa. Zverejňovať všeobecne použiteľný identifikátor sa zakazuje.*
- čl. 49 ods. 5 nariadenia; *Prevádzkovateľ je oprávnený uskutočniť prenos osobitnej kategórie osobných údajov a všeobecne použiteľného identifikátora tretej strane so sídlom v tretej krajine, ktorá nezaručuje primeranú úroveň ochrany osobných údajov, iba s predchádzajúcim výslovným súhlasom dotknutej osoby, ak osobitný zákon neustanovuje inak.*
- čl. 9 ods. 4 nariadenia; *spracúvanie genetických údajov, biometrických údajov a údajov týkajúcich sa zdravia je nevyhnutné na splnenie zákonnej povinnosti prevádzkovateľa.*
- Novou právnou úpravou sa bližšie určujú obsahové a formálne podmienky **súhlasu**, ako právneho základu na spracúvanie osobných údajov, a to:
 - súhlas by sa mal poskytnúť jasným prejavom vôle, ktorý je slobodným, konkrétnym, informovaným a jednoznačným vyjadrením súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním osobných údajov, ktoré sa jej týkajú (napríklad prostredníctvom elektronických prostriedkov alebo ústnym vyhlásením alebo označením políčka pri návšteve internetového webového sídla; v tejto súvislosti dávame do pozornosti, že políčko nesmie byť vopred označené);
 - súhlas sa má vzťahovať na všetky spracovateľské činnosti vykonávané na ten istý účel alebo účely;
 - ak sa spracúvanie vykonáva na viaceré účely, súhlas sa má udeliť/má byť oddelený/uvedený oddelene na všetky tieto účely;
 - udelenie súhlasu musí byť jasne odlišiteľné od iných skutočností, so súhlasom na spracúvanie osobných údajov nesúvisiacich;
 - súhlas má byť formulovaný v zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme, jasne a jednoducho;
 - informovanie o možnosti súhlas odvolať musí byť také jednoduché, ako poskytnutie súhlasu;
 - zákaz podmieňovať súhlas so spracúvaním osobných údajov, ktorý nie je na plnenie zmluvy, vrátane poskytnutia služby, nevyhnutný.
- Novou právnou úpravou ochrany osobných údajov sa zruší ustanovenie § 12 ods. 7 zákona „**spracúvanie osobných údajov zosnulej osoby**“; nová právna úprava sa neuplatňuje na osobné údaje zosnulých osôb. Týmto nie je dotknutá právna úprava ochrany osobnosti a súkromia podľa Občianskeho zákonníka.
- Spôsobilosť na právne úkony v súvislosti so spracúvaním osobných údajov ostáva zachovaná podľa Občianskeho zákonníka s tým, že nová právna úprava prináša zmenu, a to:
 - ak prevádzkovateľ spracúva osobné údaje dotknutej osoby na základe súhlasu dotknutej osoby, v súvislosti s ponukou služieb informačnej spoločnosti adresovanou priamo **maloletému**, je spracúvanie osobných údajov maloletého zákonné, len ak má maloletý

aspoň 16 rokov. Ak má maloletý menej než 16 rokov, takéto spracúvanie je zákonné iba za podmienky a v rozsahu, v akom takýto súhlas vyjadril alebo schválil zákonný zástupca alebo zákonný opatrovník maloletého.

- takýto prevádzkovateľ je povinný vynaložiť primerané úsilie, aby si v takýchto prípadoch overil, že zákonný zástupca alebo zákonný opatrovník maloletého vyjadril súhlas alebo ho schválil, pričom zohľadní dostupnú technológiu.
- Spracúvanie **biometrických údajov**, kedy sa *spracúvajú údaje/charakteristiky osobitnými technickými prostriedkami, ktoré umožňujú alebo potvrdzujú jedinečnú identifikáciu fyzickej osoby* je spracúvaním osobitnej kategórie osobných údajov. Ustanovenie čl. 9 ods. 2 taxatívnym výpočtom stanovuje právne základy prelomenia všeobecného zákazu spracúvania osobitných kategórií osobných údajov. Spracúvanie fotografickej podobizne alebo grafického zobrazenia podpisu bez získavania biometrických údajov sa nepovažuje za **spracúvanie osobitných kategórií osobných údajov**.

Nová právna úprava:

- upustila od oznamovacej a registračnej povinnosti podľa § 33 a násl. zákona. Podľa tejto úpravy ochrany osobných údajov bude evidenčná povinnosť nahradená vedením záznamov podľa čl. 30 nariadenia;
 - v prípade spracúvania osobitnej kategórie osobných údajov vo veľkom rozsahu bude prevádzkovateľ povinný posúdiť vplyv na ochranu osobných údajov a ustanoviť zodpovednú osobu;
 - prijali sa opatrenia na obmedzenie automatizovaného individuálneho rozhodovania vrátane profilovania;
 - prenos osobitnej kategórie osobných údajov tretej strane so sídlom v tretej krajine, ktorá nezaručuje primeranú úroveň ochrany osobných údajov, bude dovolené len s predchádzajúcim výslovným súhlasom dotknutej osoby, ak osobitný zákon neustanovuje inak.
- Ostáva bez zmeny, že prevádzkovateľom na účely spracúvania osobných údajov týkajúcich sa **uznania viny za trestné činy a priestupky alebo súvisiacich bezpečnostných opatrení alebo na účely spracúvania osobných údajov v registri trestov podľa osobitného predpisu založených na právnych základoch článku 6 ods. 1 nariadenia** môže byť len príslušný štátny orgán ustanovený zákonom.

2. Kompatibilita účelov, ako možnosť následného spracúvania u jedného a toho istého prevádzkovateľa

Obmedzenie účelu podľa čl. 5 ods. 1 písm. b) nariadenia (§ 6 ods. 4 zákona) sa neuplatňuje na:

- spracúvanie na účely archivácie vo verejnom záujme, na účely vedeckého alebo historického výskumu či štatistické účely (ide o privilegované účely, kedy právny základ pri tomto spracúvaní je ten istý ako pôvodný právny základ), alebo
- spracúvanie na iný účel, ako na účel, na ktorý boli osobné údaje získané, za dodržania podmienok:
 - získané osobné údaje neboli získané na právnom základe súhlasu dotknutej osoby, alebo na právnom základe osobitného právneho predpisu; už sa nevyžaduje iný samostatný právny základ, než je právny základ, ktorý

umožňoval získavanie osobných údajov u toho istého prevádzkovateľa; ďalší prevádzkovateľ musí disponovať inými primeraným právny základom pre jeho spracovateľskú operáciu;

- pozitívny test kompatibility; prevádzkovateľ po splnení všetkých požiadaviek zákonnosti pôvodného spracúvania zohľadní okrem iného akékoľvek ďalšie prepojenie medzi týmito účelmi a účelmi zamýšľaného ďalšieho spracúvania;
- povinnosť informovania dotknutej osoby pred takýmto ďalším spracúvaním podľa čl. 14 ods. 4 nariadenia.

3. Informačná povinnosť prevádzkovateľa

- Nová právna úprava zakotvuje právny rámec poskytovania informácii dotknutej osobe:
 - v stručnej, transparentnej, zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme, formulované jasne a jednoducho (*ak sú využívané ikony v elektronickej podobe, musia byť strojovo čitateľné*);
 - písomne, elektronicky alebo inými prostriedkami alebo na požiadanie ústne (*ak dotknutá osoba podala žiadosť elektronickými prostriedkami, informácie sa podľa možnosti poskytnú elektronickými prostriedkami, pokiaľ dotknutá osoba nepožiadala o iný spôsob*);
 - bezplatné poskytovanie informácii, v osobitných prípadoch možnosť účtovať primeraný poplatok;
 - oprávnenie prevádzkovateľa žiadať o poskytnutie dodatočných informácií potrebných na potvrdenie totožnosti dotknutej osoby.
- V prípade, ak sa získavajú osobné údaje od dotknutej osoby, je potrebné navyše poskytnúť informáciu (oproti úprave podľa § 15 ods. 1 zákona):
 - kontaktné údaje prípadnej zodpovednej osoby;
 - právny základ spracúvania, a ak sa spracúvanie zakladá na článku 6 ods. 1 písm. f) nariadenia aj oprávnené záujmy prevádzkovateľa alebo tretej strany;
 - o dobe uchovávaní osobných údajov alebo, ak to nie je možné, kritériá na jej určenie;
 - konkretizácia práv dotknutej osoby, a to (i) poskytnúť informáciu o existencii práva požadovať od prevádzkovateľa prístup k osobným údajom týkajúcim sa dotknutej osoby a práva na ich opravu alebo vymazanie alebo obmedzenie spracúvania, alebo práva namietat' proti spracúvaniu, ako aj práva na prenosnosť údajov; (ii) ak je spracúvanie založené na súhlase, existencia práva kedykoľvek svoj súhlas odvolať; (iii) právo podať sťažnosť na úrad; (iv) informácia o tom, či je poskytovanie osobných údajov zákonnou alebo zmluvnou požiadavkou, alebo požiadavkou, ktorá je potrebná na uzavretie zmluvy, či je dotknutá osoba povinná poskytnúť osobné údaje, ako aj možné následky neposkytnutia takýchto údajov; (v) existencia automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania.

Zároveň už nie je potrebné informovať dotknutú osobu (i) o sprostredkovateľovi samotným sprostredkovateľom a o (ii) forme zverejnenia, ak mali byť osobné údaje zverejnené. Informačná povinnosť prevádzkovateľa o sprostredkovateľovi sa vykonáva na základe čl. 13 a čl. 14 nariadenia, keďže sprostredkovateľ je zároveň príjemcom v zmysle definície čl. 4 ods. 8 nariadenia.

Ak sa získavajú osobné údaje priamo od dotknutej osoby, nemusí prevádzkovateľ poskytnúť informácie len v prípade, ak požadovaný rozsah informácii dotknutá osoba už má. Podľa novej

právnej úpravy, ak prevádzkovateľ získava osobné údaje priamo od dotknutej osoby na právnom základe osobitného právneho predpisu, na základe medzinárodnej zmluvy alebo na základe priamo vykonateľného právne záväzného aktu Európskej únie, bude povinný poskytnúť informácie tejto dotknutej osobe (zmena oproti § 15 ods. 3 zákona).

- V prípade, ak sa nezískavajú osobné údaje od dotknutej osoby, je potrebné navyše poskytnúť informáciu (oproti úprave § 15 ods. 1 zákona):
 - kontaktné údaje prípadnej zodpovednej osoby;
 - právny základ spracúvania; a ak sa spracúvanie zakladá na článku 6 ods. 1 písm. f) nariadenia aj oprávnené záujmy prevádzkovateľa alebo tretej strany;
 - doba uchovávania osobných údajov alebo, ak to nie je možné, kritériá na jej určenie;
 - konkretizácia práv dotknutej osoby, a to (i) poskytnúť informáciu o existencii práva požadovať od prevádzkovateľa prístup k osobným údajom týkajúcim sa dotknutej osoby a práva na ich opravu alebo vymazanie alebo obmedzenie spracúvania, alebo práva namietat' proti spracúvaniu, ako aj práva na prenosnosť údajov; (ii) ak je spracúvanie založené na súhlase, existencia práva kedykoľvek svoj súhlas odvolať; (iii) právo podať sťažnosť na úrad; (v) existencia automatizovaného rozhodovania vrátane profilovania;
 - z akého zdroja pochádzajú osobné údaje, prípadne informácie o tom, či údaje pochádzajú z verejne prístupných zdrojov;

Zároveň už nie je potrebné informovať dotknutú osobu (i) o sprostredkovateľovi samotným sprostredkovateľom a o (ii) forme zverejnenia, ak mali byť osobné údaje zverejnené. Informačná povinnosť prevádzkovateľa o sprostredkovateľovi sa vykonáva na základe čl. 13 a čl. 14 nariadenia, keďže sprostredkovateľ je zároveň príjemcom v zmysle definície čl. 4 ods. 8 nariadenia.

Ak sa nezískavajú osobné údaje priamo od dotknutej osoby nemusí prevádzkovateľ poskytnúť informácie v širších prípadoch ako podľa § 15 ods. 3 zákona; a to ak:

- dotknutá osoba má už dané informácie; alebo
- sa poskytovanie takýchto informácií ukáže ako nemožné alebo by si vyžadovalo neprimerané úsilie (*potreba prijatia opatrení zo strany prevádzkovateľa*); alebo
- právny základ je uvedený v osobitnom právnom predpise; alebo
- v prípade, keď osobné údaje musia zostať dôverné na základe povinnosti zachovávania profesijného tajomstva alebo povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa osobitného právneho predpisu.

4. Práva dotknutej osoby a povinnosť prijať primerané interné nastavenia a postupy pre zabezpečenie výkonu práv dotknutej osoby zo strany prevádzkovateľa

Novou právnou úpravou sa rozšírili a spresnili jednotlivé práva dotknutých osôb, a to:

- právo na opravu;
- právo na výmaz;
- právo na obmedzenie spracúvania;
- právo na prenosnosť údajov;
- právo namietat';
- právo namietat' automatizované individuálne rozhodovanie a profilovanie.

Zakotvila sa nová oznamovacia povinnosť prevádzkovateľa v súvislosti s opravou alebo vymazaním alebo obmedzením spracúvania osobných údajov dotknutých osôb, a to tak voči príjemcom, ktorým osobné údaje boli poskytnuté, ako aj voči samotnej dotknutej osobe .

- Nová právna úprava zakotvuje právny rámec poskytovania oznámení na žiadosti dotknutej osoby:
 - v stručnej, transparentnej, zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme, formulované jasne a jednoducho;
 - písomne, elektronicky alebo inými prostriedkami alebo na požiadanie ústne (*ak dotknutá osoba podala žiadosť elektronickými prostriedkami, informácie sa podľa možnosti poskytnú elektronickými prostriedkami, pokiaľ dotknutá osoba nepožiadala o iný spôsob*);
 - poskytnutie oznámení o prijatých opatreniach bez zbytočného odkladu, nie neskôr ako do jedného mesiaca od doručenia žiadosti (v obzvlášť zložitých prípadoch možnosť predĺžiť o ďalšie dva mesiace, kedy sa informácia poskytne ešte za plynutia pôvodnej lehoty);
 - ak prevádzkovateľ neprijme opatrenia na základe žiadosti dotknutej osoby, bezodkladne a najneskôr do jedného mesiaca od doručenia žiadosti informuje dotknutú osobu o dôvodoch nekonania a o možnosti podať sťažnosť na úrad a uplatniť súdny prostriedok nápravy;
 - bezplatné poskytovanie informácii a oznámení, v osobitných prípadoch možnosť účtovať primeraný poplatok;
 - oprávnenie prevádzkovateľa žiadať o poskytnutie dodatočných informácií potrebných na potvrdenie totožnosti dotknutej osoby;
 - prevádzkovateľ nemôže odmietnuť konať na základe žiadosti dotknutej osoby pri výkone jej práva, pokiaľ nepreukáže, že dotknutú osobu nie je schopný identifikovať;
 - poskytnutie dotknutej osobe informácie o opatreniach bez zbytočného odkladu, nie neskôr ako do jedného mesiaca od doručenia žiadosti (v rámci lehoty je potrebné oznámiť prípadné predĺženie lehoty o ďalšie dva mesiace v prípade obzvlášť zložitých prípadoch); ak prevádzkovateľ neprijme opatrenia na základe žiadosti dotknutej osoby, bezodkladne a najneskôr do jedného mesiaca od doručenia žiadosti informuje dotknutú osobu o dôvodoch nekonania a o možnosti podať sťažnosť úradu a uplatniť súdny prostriedok nápravy;
 - bezodplatné poskytnutie oznámení, s výnimkou neopodstatnených alebo neprimeraných, najmä opakujúcich žiadostí (právo požadovať náhradu administratívnych nákladov; prípadne nekonať);
 - právo prevádzkovateľa požadovať o poskytnutie dodatočných informácií potrebných na potvrdenie totožnosti dotknutej osoby.
- V zmysle novej právnej úpravy už nebude mať prevádzkovateľ oznamovaciu povinnosť voči úradu, ak obmedzí práva dotknutej osoby (nevyhovie žiadosti dotknutej osoby), ako tomu bolo podľa § 30 zákona vo vzťahu k § 28 ods. 2 zákona, s ohľadom na skutočnosť, že takémuto obmedzeniu práv nemá dôjsť, respektíve len v súlade s právnou úpravou; napríklad nemožnosť identifikovať dotknutú osobu.
- Každá dotknutá osoba má právo podať sťažnosť na jednom dozornom orgáne, a to predovšetkým v členskom štáte svojho obvyklého pobytu. Úrad informuje dotknutú osobu v primeranej lehote o stave vybavenia sťažnosti a o výsledku prešetrenia sťažnosti. Ak si vec vyžaduje ďalšie vyšetrovanie alebo koordináciu s iným dozorným orgánom, dotknutej osobe by sa mali poskytnúť priebežné informácie.

5. Zodpovednosť prevádzkovateľa a sprostredkovateľa

- Povinnosť určiť účel a prostriedky spracúvania prevádzkovateľom obdobne ako v zákone;
 - Nová právna úprava upravuje vzájomný vzťah spoločných prevádzkovateľov (*ak nie je upravený v osobitnom právnom predpise*) podľa čl. 26 nariadenia, a to tak, že im stanovuje:
 - povinnosť uzatvorenia ich vzájomnej dohody;
 - transparentné určenie príslušných zodpovednostných vzťahov voči spracúvaniu osobných údajov a za plnenie povinností v nariadení a v novom zákone stanovených (*dôraz na práva dotknutej osoby, plnenie informačnej povinnosti*);
 - odporúčanie na určenie kontaktného miesta jedného prevádzkovateľa pre dotknutú osobu (*tým nie je dotknuté právo dotknutej osoby na uplatnenie si jej práv u každého a voči každému prevádzkovateľovi*);
 - povinnosť poskytnúť základné časti ich vzájomnej dohody dotknutým osobám;
 - Nová právna úprava v súvislosti s ustanovením **sprostredkovateľa** ustanovila nové obsahové **náležitosti zmluvy**, ako:
 - predmet a dobu spracúvania;
 - povahu a účel spracúvania;
 - typ osobných údajov;
 - kategórie dotknutých osôb;
 - povinnosti a práva prevádzkovateľa;
 - oprávnenie spracúvať osobné údaje prevádzkovateľom len na základe zdokumentovaných pokynov prevádzkovateľa; poučenie a povinnosť mlčanlivosti oprávnených osôb aj zo strany sprostredkovateľa; povinnosť sprostredkovateľa vykonať všetky opatrenia prijaté pri posúdení vplyvu na ochranu údajov a ďalších..
- Prijatie primeraných záruk podľa zmluvy so sprostredkovateľom sa môže preukázať prostredníctvom:
- (i) dodržiavania schválených kódexov správania alebo
 - (ii) schválených certifikačných mechanizmov.
- Podľa novej právnej úpravy prevádzkovateľ informuje dotknutú osobu o príjemcoch, a teda o sprostredkovateľovi podľa čl. 13 a 14 nariadenia; úprava podľa § 8 ods. 6 a 7 zákona sa už nebude aplikovať (*informačná povinnosť prevádzkovateľa a sprostredkovateľa v súvislosti so sprostredkovaním*).
 - Nová právna úprava zakotvila prevádzkovateľom povinnosť ustanoviť **zodpovednú osobu** vo vybraných prípadoch, ak ide o orgány verejnej moci alebo verejnoprávne subjekty, s výnimkou súdov pri výkone súdnej právomoci; v súvislosti s pravidelným a systematickým monitorovaním vo veľkom rozsahu a v prípade, ak dochádza k spracúvaniu osobitnej kategórie osobných údajov alebo osobných údajov týkajúcich sa viny za trestné činy a priestupky. Skupina podnikov ako aj orgány verejnej moci alebo verejnoprávne subjekty si môžu určiť jednu spoločnú zodpovednú osobu s ohľadom na dostupnosť, či organizačnú štruktúru a veľkosť. Na základe uvedeného vzniká len pre určené prípady povinnosť niektorým

prevádzkovateľom a sprostredkovateľom (prevažne však tou zmenou bude zasiahnutá verejná správa, t. j. orgány verejnej moci) určiť si obligatórne zodpovednú osobu. U ďalších prevádzkovateľov a sprostredkovateľov ostáva určenie zodpovednej osoby dobrovoľné.

■

Zodpovednou osobou môže byť aj právnická osoba, a to aj spoločná externá, pokiaľ sa zaručí identifikovanie jednej určenej osoby zodpovednej za spracúvanie osobných údajov u konkrétného prevádzkovateľa u tejto právnickej spoločnosti. Zodpovedná osoba síce musí disponovať odbornými kvalitami v oblasti ochrany osobných údajov a spôsobilosťou plniť úlohy zodpovednej osoby; odpadá povinnosť absolvovania skúšky na úrade, notifikačná povinnosť voči úradu ostala zachovaná.

Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ zabezpečia, aby zodpovedná osoba v súvislosti s plnením týchto úloh nedostávala žiadne pokyny, nariadenie stanovilo princíp nezávislosti zodpovednej osoby; ako aj možnosť dotknutej osoby sa priamo obrátiť na zodpovednú osobu (*prevádzkovateľ je povinný informovať na svojom webovom sídle informovať o zodpovednej osobe*). Zodpovedná osoba podľa čl. 38 ods. 3 nariadenia má priamo podliehať najvyššiemu vedeniu prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, t.j. vedúci zamestnanec (táto podmienka nebude platiť pre prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov vykonávajúcich spracúvanie osobných údajov v rámci činností, ktoré nespádajú do pôsobnosti práva Európskej únie).

- Naďalej ostáva potreba prijatia primeraných bezpečnostných opatrení podľa čl. 24 nariadenia v nadväznosti na čl. 32 a nasl. nariadenia (obdoba § 19 a nasl. zákona). Prevádzkovateľ by mal byť najmä povinný prijať primerané a účinné opatrenia a vedieť preukázať súlad spracovateľských činností s týmto nariadením vrátane účinnosti opatrení. V uvedených opatreniach by sa mala zohľadniť povaha, rozsah, kontext a účel spracúvania a riziko pre práva a slobody fyzických osôb.

K bezpečnostným opatreniam môžeme zaradiť najmä prijatie primeraných technických, organizačných a personálnych **bezpečnostných opatrení** a záruk zo strany prevádzkovateľa ako aj sprostredkovateľa, ktoré zohľadňujú najmä:

- zásady spracúvania osobných údajov ako zákonnosť, spravodlivosť a transparentnosť; obmedzenie a kompatibilitu účelov spracúvania; minimalizáciu údajov, pseudonymizáciu alebo šifrovanie a minimalizáciu uchovávanie údajov; správnosť údajov; integritu a dôvernosť, dostupnosť údajov;
- zásady nevyhnutnosti a primeranosti (*vzťahuje sa aj na rozsah a množstvo spracúvaných osobných údajov, dobu uchovávanie a prístup k týmto osobným údajom*) spracúvania s ohľadom na účel spracovateľskej operácie;
- povahu, rozsah, kontext a účel spracovateľskej operácie;
- odolnosť a obnovu systémov spracúvania;
- poučenia oprávnených osôb;
- prijatie primeraných opatrení na bezodkladné zistenie, či došlo k porušeniu ochrany osobných údajov a na promptné informovanie dozorného orgánu a dotknutej osoby;
- prijatie primeraných opatrení, aby sa zabezpečila oprava alebo vymazanie nesprávnych údajov, či iný výkon práv dotknutej osoby;
- riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou pre práva a slobody fyzických osôb (*najmä náhodné alebo nezákonné zničenie osobných údajov, strata alebo zmena osobných údajov, zneužitie osobných údajov – neoprávnený prístup alebo neoprávnené poskytnutie; posúdenie rizík so zreteľom na pôvod, povahu, pravdepodobnosť a závažnosť rizika v súvislosti so spracúvaním, a na identifikáciu najlepších postupov na zmiernenie rizika*).

Preukázanie súladu s nariadením, respektíve preukázanie prijatia týchto opatrení a záruk môže preukázať prostredníctvom:

- (i) zavedenia primeraných politík ochrany osobných údajov zo strany prevádzkovateľa alebo
- (ii) dodržiavaním schválených kódexov správania zo strany prevádzkovateľa a sprostredkovateľa alebo
- (iii) dodržiavaním schválených certifikačných mechanizmov zo strany prevádzkovateľa a sprostredkovateľa.

V zmysle novej právnej úpravy prevádzkovateľ už nemá povinnosť vypracovať **bezpečnostný projekt** podľa § 20 zákona; nová právna úprava zakotvila povinnosť prevádzkovateľa **posúdiť vplyv na ochranu osobných údajov** podľa čl. 35 nariadenia, ktorý musí obsahovať aspoň:

- systematický opis plánovaných spracovateľských operácií a účely spracúvania, vrátane prípadného oprávneného záujmu ako právneho základu podľa čl. 6 ods. 1 písm. f) nariadenia, ktorý sleduje prevádzkovateľ;
- posúdenie nutnosti a primeranosti spracovateľských operácií vo vzťahu k účelu;
- posúdenie rizika pre práva a slobody dotknutých osôb vo vzťahu k rizikovým spracovateľským operáciám a
- opatrenia na riešenie rizík vrátane záruk, bezpečnostných opatrení a mechanizmov na zabezpečenie ochrany osobných údajov a na preukázanie súladu s týmto nariadením, pričom sa zohľadnia práva a oprávnené záujmy dotknutých osôb a ďalších osôb, ktorých sa to týka. Vykonané posúdenie vplyvu prevádzkovateľom je povinný prehodnocovať, a to aspoň vtedy ak došlo k zmene rizika.

Úrad v súčinnosti s ostatnými členskými štátmi Európskej únie vydá zoznam spracovateľských operácií, ktoré budú podliehať požiadavke na posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov; v zmysle čl. 35 nariadenia sa posúdenie vplyvu na ochranu vyžaduje v prípadoch:

- systematického a rozsiahleho hodnotenia osobných aspektov týkajúcich sa fyzických osôb, ktoré je založené na automatizovanom spracúvaní vrátane profilovania a z ktorého vychádzajú rozhodnutia s právnymi účinkami týkajúcimi sa fyzickej osoby alebo s podobne závažným vplyvom na ňu; alebo
 - spracúvania vo veľkom rozsahu osobitných kategórií údajov podľa článku 9 ods. 1 alebo osobných údajov týkajúcich sa uznania viny za trestné činy a priestupky podľa článku 10; alebo
 - systematického monitorovania verejne prístupných miest vo veľkom rozsahu.
- Výsledok posúdenia by sa mal zohľadniť pri stanovení primeraných opatrení, ktoré sa majú prijať s cieľom preukázať, že spracúvanie osobných údajov je v súlade s nariadením. Ak sa na základe posúdenia vplyvu na ochranu údajov ukáže, že spracovateľské operácie zahŕňajú vysoké riziko, ktoré prevádzkovateľ nemôže zmierniť primeranými opatreniami, pokiaľ ide o najnovšie technológie a náklady na vykonanie opatrení, mala by sa pred spracúvaním uskutočniť konzultácia s úradom. Prevádzkovateľ prípadne sprostredkovateľ je povinný požiadať úrad o **predchádzajúcu konzultáciu**:
- pred samotným spracúvaním osobných údajov dotknutej osoby; a
 - len pri spracovateľských operáciách, pri ktorých je povinnosť posúdenia vplyvu ochrany podľa čl. 35 nariadenia a súčasne z tohto posúdenia vplyvu vyplynulo, že toto spracúvanie by viedlo k vysokému riziku v prípade, ak by prevádzkovateľ neprijal opatrenia na zmiernenie tohto rizika (*dôvodom môže byť nedostatočné identifikovanie alebo zmiernenie rizika*).

Úrad najneskôr do 8 týždňov od doručenia žiadosti (*prípadne + 6 týždňov, v lehote informuje a uvedie dôvod*) poskytne písomné poradenstvo (*tým nie sú dotknuté oprávnenia úradu na výkon kontroly alebo uloženia nápravných opatrení*).

- Na účely preukázania súladu s nariadením by prevádzkovateľ aj sprostredkovateľ mali uchovávať **záznamy** o spracovateľských činnostiach, za ktoré sú zodpovední podľa čl. 30

nariadenia. Každý prevádzkovateľ a sprostredkovateľ by mal byť povinný spolupracovať s dozorným orgánom a na požiadanie mu poskytnúť tieto záznamy, aby mohli slúžiť na monitorovanie týchto spracovateľských operácií (navyše sa bude musieť uvádzať identifikácia zodpovednej osoby a predpokladané lehoty na vymazanie rôznych kategórií údajov; podľa nariadenia už nie je povinnosť uvádzať právny základ pre spracovateľskú operáciu – úrad vydá ele. formulár *Záznam spracovateľských operácií*, kde povinnosť uvádzať právny základ bude, a to ako opatrenie súladu prevádzkovateľa aj sprostredkovateľa s nariadením).

Nová právna úprava vedenia záznamov nahradí evidenčnú povinnosť podľa § 43 zákona; záznamy o spracovateľských operáciách je povinný viesť aj sprostredkovateľ, oproti evidenčnej povinnosti, ktorú mal podľa zákona len prevádzkovateľ.

S cieľom zohľadniť osobitnú situáciu **mikropodnikov a malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“)** nariadenie obsahuje výnimku pre organizácie s menej ako 250 zamestnancami, pokiaľ ide o vedenie záznamov. Tieto podniky nebudú povinné viesť záznamy k tým spracovateľským operáciám, ktoré spĺňajú nižšie uvedené podmienky:

- nie je pravdepodobné, že spracúvanie povedie k riziku pre práva a slobody dotknutej osoby,
 - spracúvanie je príležitostné,
 - spracúvanie nezahŕňa osobitné kategórie údajov a
 - spracúvanie nezahŕňa osobné údaje týkajúce sa uznania viny za trestné činy a priestupky.
- Podľa čl. 33 a čl. 34 nariadenia by mal prevádzkovateľ ihneď, ako sa dozvie, že došlo k porušeniu ochrany osobných údajov, bez zbytočného odkladu a podľa možnosti najneskôr do 72 hodín od okamihu, ako sa dozvedel, že **došlo k porušeniu ochrany osobných údajov**, toto porušenie oznámiť dozornému orgánu s výnimkou prípadov, keď vie prevádzkovateľ v súlade so zásadou zodpovednosti preukázať, že nie je pravdepodobné, že porušenie ochrany osobných údajov povedie k riziku pre práva a slobody fyzických osôb (*sprostredkovateľ má takúto povinnosť voči prevádzkovateľovi*). Ak nie je možné oznámenie podať do 72 hodín, malo by sa k neskôr urobenému oznámeniu pripojiť odôvodnenie omeškania, pričom informácie možno poskytnúť vo viacerých etapách bez ďalšieho zbytočného odkladu.
- Prevádzkovateľ by mal bezodkladne oznámiť dotknutej osobe porušenie ochrany osobných údajov, ak toto porušenie ochrany osobných údajov pravdepodobne povedie k vysokému riziku pre práva a slobody fyzickej osoby, aby mohla prijať potrebné preventívne opatrenia. V oznámení by sa mala uviesť povaha porušenia ochrany osobných údajov, ako aj odporúčania pre dotknutú fyzickú osobu o tom, zmierniť potenciálne nepriaznivé dôsledky. Takéto informovanie dotknutých osôb by sa malo vykonať čo najskôr ako je to možné, a v úzkej spolupráci s dozorným orgánom v súlade s usmerneniami tohto alebo iného relevantného orgánu, napríklad orgánov presadzovania práva. Napríklad potreba zmierniť bezprostredné riziko škody by si vyžadovala promptné informovanie dotknutých osôb, avšak potreba vykonať primerané opatrenia na zabránenie trvaniu alebo výskytu podobných porušení ochrany osobných údajov môže opodstatniť aj dlhšiu lehotu na informovanie.
- V tejto súvislosti vzniká prevádzkovateľovi aj nová povinnosť dokumentovať prípady porušenia ochrany osobných údajov.
- Je vhodné, aby prevádzkovateľ si sám určil **príslušný dozorný orgán**, ktorému má podliehať a aby poskytol aj všetky dostupné informácie a dokumenty príslušnému dozornému orgánu, ktoré výber dozorného orgánu preukazujú. Vo všeobecnosti prevádzkovateľ podlieha dozornému orgánu v mieste, kde má hlavnú prevádzkareň alebo jedinú prevádzkareň (*rozhoduje sa o spracúvaní osobných údajov, kde sa schvaľujú a implementujú rozhodnutia os spracúvaní osobných údajov; prípadne sídlo prevádzkovateľa*). Vo všeobecnosti platí, že vedúci dozorný

orgán sprostredkovateľa sa odvodzuje od vedúceho dozorného orgánu prevádzkovateľa; prípadne dozorný orgán sprostredkovateľa môže mať status dotknutého dozorného orgánu podľa čl. 56 ods. 2 nariadenia; prípadne môže mať samotný sprostredkovateľ vedúci dozorný orgán bez ohľadu na dozorný orgán prevádzkovateľa.

Určenie vedúceho dozorného orgánu má vplyv na nahlasovanie zodpovednej osoby; nahlasovanie porušenia ochrany osobných údajov; posúdenie vplyvu na ochranu osobných údajov a žiadostí o predchádzajúcu konzultáciu.

6. Kódexy správania a certifikácie

- Združenia alebo iné orgány zastupujúce kategórie prevádzkovateľov alebo sprostredkovateľov môžu vypracovať **kódexy správania** v rámci ustanovení nariadenia, aby sa uľahčilo účinné uplatňovanie nariadenia, pričom sa zohľadnia osobitné črty spracúvania v určitých odvetviach a osobitné potreby mikropodnikov a MSP. V takýchto kódexoch správania sa majú nastaviť povinnosti prevádzkovateľov a sprostredkovateľov so zreteľom na riziko, ktoré pravdepodobne vyplýva zo spracúvania, pokiaľ ide o práva a slobody fyzických osôb.
- S cieľom zlepšiť transparentnosť a posilniť súlad s týmto nariadením by sa malo podporiť vytvorenie **mechanizmov certifikácie** a pečatí a značiek ochrany údajov, aby sa dotknutým osobám umožnilo rýchlo posúdiť úroveň ochrany osobných údajov v prípade relevantných produktov a služieb.

7. Prenosy osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám

- Cezhraničný prenos (mimo EU) je možné realizovať na základe:
 - Rozhodnutia o primeranosti - *Komisia rozhodla, že tretia krajina, územie alebo jeden či viaceré určené sektory v danej tretej krajine alebo predmetná medzinárodná organizácia zaručujú primeranú úroveň ochrany. Na takýto prenos nie je nutné žiadne osobitné povolenie.*
 - Prenosy vyžadujúce primerané záruky – neexistencia rozhodnutia o primeranosti; prenos možný len vtedy, ak prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ:
 - poskytol primerané záruky (zákonná povinnosť; záväzných vnútropodnikových pravidiel; štandardné doložky; schválený kódex správania; schválený certifikačný mechanizmus alebo na základe povoľovacieho mechanizmu úradu); a
 - za podmienky, že dotknuté osoby majú k dispozícii vymožitelné práva a účinné právne prostriedky nápravy.
 - Osobitné situácie - ak neexistuje rozhodnutie o primeranosti alebo ak neexistujú primerané záruky, tak prenos osobných údajov do tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii sa uskutoční len za v nariadení taxatívne uvedených podmienok (súhlas dotknutej osoby; zmluvný vzťah; dôležité dôvody verejného záujmu; právne nároky; ochrana životne dôležitých záujmov; a iné).
 - Neopakujúci sa prenos - ak neexistuje rozhodnutie o primeranosti alebo ak neexistujú primerané záruky, ani výnimky osobitných situácií, tak prenos do tretej krajiny alebo medzinárodnej organizácii sa môže uskutočniť, len ak:

- prenos nie je opakujúcej sa povahy;
- týka sa len obmedzeného počtu dotknutých osôb;
- je nevyhnutný na účely závažných oprávnených záujmov, ktoré sleduje prevádzkovateľ a nad ktorými neprevažujú záujmy alebo práva a slobody dotknutej osoby, a prevádzkovateľ posúdil všetky okolnosti sprevádzajúce prenos údajov a na základe tohto posúdenia poskytol vhodné záruky, pokiaľ ide o ochranu osobných údajov;
- prevádzkovateľ informuje o prenose úrad a dotknutú osobu. *Prevádzkovateľ okrem poskytnutia informácií uvedených v článkoch 13 a 14 informuje dotknutú osobu o prenose a o závažných oprávnených záujmoch, ktoré sleduje.*
- neuplatňuje sa na činnosti, ktoré vykonávajú orgány verejnej moci pri uplatňovaní svojich verejných právomocí;
- prevádzkovateľ alebo sprostredkovateľ zdokumentujú posúdenie, ako aj vhodné záruky v záznamoch o spracovateľských činnostiach.